

از لابلای یادداشت‌ها و نیشته‌های روزمره ام

متحول گردیدن حضور وجودی به حضور نیابتی و پیامدهای آن آیا توزیع افقی قدرت مطمح نظر می‌باشد یا توزیع عمودی قدرت؟ کشور عزیز ما افغانستان بمتابۀ بزرگترین فاجعه ستراتیژیک امریکا

**"طالب"ها از کجا آمده‌اند و چه اهدافی در آستین دارند؟
حدود اربعه مسؤلیت‌های رسمی را باید شناخت
از رژیم جدید چه انتظاراتی متصور می‌باشد؟
بحران مدیریت به کجا خواهد انجامد؟**

در امتداد چهل سال پسین، کشور عزیز ما بدام یکی از خشن‌ترین درگیری‌های جهان افتاده است. با اینحال از یکطرف مداخلات بین‌المللی، از قطعنامه‌های سازمان ملل گرفته و تا موجودیت نظامیان موجود در افغانستان، کمک‌های خارجی بطرفهای درگیریا کمک‌های بشردوستانه، همیشه در برخی از مواقع نقش قابل توجهی بازی نموده است. از جانب دیگر، احتمالان سرانجام یک افغانستانی فارغ از جنگ میتواند به موضوعات اساسی مانند فشارهای جمعیتی و زیست محیطی روآورده و بروشی معنا دار با سهیم بودن بابتکاراتی بمنظور حل معضلات فرامرزی و منطقه کمک نماید. نتیجه و پیامدهای فراخواندن نظامیان امریکایی از اراضی متعلق بکشور ما، برای امنیت منطقه هنوز هم خیلی واضح نمیباشد. کدام سناریوهای کشور ما است که کشورهای همجوار از آن بهره‌گیری نموده و با فرصت‌هایی که از آن بدنبال منفعت میباشند؟ چگونه خروج ایالات ایالات متحده از کشور ما بر پویایی جریان همسویی و تعارض میان کشورهای همجوار افغانستان اثر گذار می‌باشد؟ سناریوهای مختلف چه دلالتی بر منافع اروپا و سیاستگذاری‌ها در منطقه دارد؟ اما نباید فراموش خاطر مآشود که خلاصه‌های سیاست، ادراکات، نگرش‌ها و عدم قاطعیت‌ها در مورد آینده کشور پیشبینی شده و همچنان پویایی وضعیت آینده را مشخص می‌نماید.

قبل از طرح مسایل مربوط به بحث کنونی، بمنظور وضاحت بیشتر، نخست بایست به پرسش‌های زیر پاسخ ارائه نمود: "طالب"ها از کجا آمده‌اند و تحرکات آنها بر چه بنیادی استوار می‌باشد؟ تحریک "طالب"ها در امتداد سال‌های ۹۰ سال پار، پابعرضه وجود گذاشت، آنها خویش را حامیان اسلام رادیکال پنداشته و از جانب عربستان سعودی معاونت‌های مالی دریافت می‌نمایند. بسیاری از رهبران آنها علیه قشون سرخ نیز رزمیده‌اند. بمجرد آنکه قوت‌های یادشده از اراضی مربوط به افغانستان بکشورشان برگشتند، درگیری‌های مسلحانه در داخل کشور ما آغاز گردیده، روزتا روز وسعت یافته و گسترش حاصل نمود. در امتداد برخو ردها و جنگ‌های میان تنظیمی مجاهدین در کشور، "طالب"ها بدلیل مهم پنداشتن صلح و قطع درگیری‌های مسلحانه در اراضی کشور، بسرعت محبوب شدند. اما در شرایط و وضعیت حاضر، آیا آنها به وعده‌های داده شده وفادار باقی خواهند ماند و یا همه اظهارات‌شان را در روی یخ نوشته و در آفتاب می‌گذارند؟ آنها در امتداد سال ۱۳۷۵ پس از تصرف کابل، به جنگ‌ها نقطه پایان گذاشته و "امارت اسلامی افغانستان" را پی‌ریزی نمودند. اما، واژه "طالب" به چه مفهومی تلقی می‌گردد؟ در اینمورد شایان تذکر پنداشته میشود که در کشور عزیز ما، معمولن آنها را بمتابۀ "دانش آموزان" می‌پندارند، اما احتمالان اطلاق "دانش آموزان مدرسه" بر آنها صحیح تر بنظر می‌رسد. تشکل‌های نخستین حرکت یادشده در مسجد‌های روستایی آغاز

گردید. بنابراین، در آغاز و ابتدای امر، هیچگونه آزادی دانشجویی در مورد یادشده، اصلن مطرح بحث نبود. اما چگونه آنها موفق به تصرف کشور شده و حتا امریکایی ها نیز نتوانستند یا نخواستند مانع عملکردهای آنها شده و با اقدامات آنها نقطه پایان بگذارند. در اینباره باید متذکر گردید که پس از آغاز عملیات نظامیان ایالات متحده در کشور ما، اهالی محلات مختلف میهن ما، بزودی بجانب "طالب" ها کازمسند قدرت و حاکمیت بزرگشانیده شده بودند، متمایل و علاقمند گردیدند. غرایز سنتی در کشور وارد میدان گردیده و نظامیان خارجی با شک و تردید بهمه نگاه می کردند. از جانب دیگر، بمباردمان های پیهم و گلوله باری های قوای ائتلاف تحت رهبری ایالات متحده همچنان تداوم حاصل نمود. با وجود سرمایه گذاری های هنگفتی در امر تعلیم و تربیه و تجهیز قوت های امنیتی کشور، اما در قبال "طالب" ها که با سلاح های عادی مجهز بودند، قادر به مقاومت نشدند. اما این پرسش با تمام اهمیت آن مطرح بحث می باشد که آیا در وضعیت نسبتن حساس کنونی، اصل برسمیت شناختن "طالب" ها و حذف نام رهبران آنها از فهرست تحریمهای سازمان ملل، امکان پذیر می باشد؟

در اینمورد قابل یاددهانی پنداشته می شود که حذف نام های رهبران "طالب" ها از فهرست سازمان های تروریستی، صرف در صورت فیصله شورای امنیت سازمان ملل امکان پذیر می باشد. چه بگفته دیپلومات ها، نخست از همه باید تمامی اعضای شورای امنیت سازمان ملل متیقن گردند که رژیم جدید در افغانستان، آمادۀ انجام رفتار و عملکرد متمدنانه می باشد. سپس چنین دیدگاهی برای همه بمثابة اساسی پنداشته شده و جریان تصمیمگیری ها آغاز خواهد شد.

در مورد چگونگی زندگی روزمره شهروندان کشور در شرایط و وضعیت حاکمیت "طالب" ها در کشور باید خاطر نشان گردد که در دوده قبل، پارویکار آمدن حاکمیت "طالب" ها در کشور، نحوه و شکل ظاهری زندگی مردان تقریبین دست ناخورده باقی مانده و تغییری در آن رونما نگردید. آیا اینبار هم چنین خواهد بود. اما زمان که در امتداد حاکمیت دولت های سکولار، از حقوق مدنی برخوردار بوده و از آن فیض می بردند، با احتمال اغلب که شگفتی های ناخوشآیندی در انتظار آنها خواهد بود. هراس از منع اشتراک زنان در کار و فعالیت های اجتماعی و مختلط و ادامه تحصیل و آموزش زنان کشور و همچنان منع ظاهر شدن زنان در خارج از منزل بدون موجودیت محرم مرد، نیز عملن موجود می باشد. مسأله پوشاندن صورت زنان که قبیلن نیز برای آنها مفهوم گردیده است. در شرایط قبلی حاکمیت "طالب" ها در کشور، بگونه نمونه، مراجعه زنان به داکتران معالج مرد ممنوع و غیرمجاز پنداشته می شد.

با وجود اینهمه، بنظرمی رسد که خود "طالب" ها نیز مسأله فوق را تا انتها بدرستی درک نکرده بودند. چه در امتداد ماه ثور سال روان، ذبیح الله مجاهد بمثابة نماینده "طالب" ها در جریان مصاحبه مطبوعاتی در کابل اعلام نمود که آنها قوانینی را در مورد چگونگی سهمگیری زنان در زندگی اجتماعی به تصویب خواهند رساند که بر بنیاد آنها، اصل توانمندی زنان کشور بمنظور مشارکت در حیات اجتماعی و فعالیت های روزمره در کشور در محیط آرام و حفاظت شده تأمین خواهد گردید.

بایست یادآور شد که در نهایت امر، در کشور عزیز ما چه می گذرد. در مورد وعده های جدید "طالب" ها و چگونگی موضعگیری شهروندان کشور باید متذکر گردید در وضعیت کنونی که "طالب" ها برمسند قدرت کشور قرار گرفته اند، با تدویر نشست های مطبوعاتی، به پرسش های مطرح شده پاسخ هایی ارائه نمودند. اما پرسشی مطرح می گردد که از "طالب" ها چه انتظاراتی می توان داشت. درشت ترین وعده های آنها را ذیلن برمی شماریم:

- انصراف از ترور استعدادها که بر بنیاد آن، از جمله زنان (بر بنیاد اظهارات نماینده "طالب" ها) از امکانات تحصیل و آموزش برخوردار گردیده و می توانند در مؤسسات طبی و آموزشی با مراعات نمودن حجاب، مشغول کار و فعالیت گردند. همچنان "طالب" ها، اطمینان دادند که جهان را مورد تهدید قرار نداده و ادعای می ورزند که ترور، انتقام، پاکسازی های قومی، نژادی، مذهبی ویا جنسیتی و سایر عملکردها و اقدامات اینچنینی به زمان قبلی و گذشته تعلق داشته و هرگز تکرار نخواهد گردید. بر بنیاد ادعای آنها، عفو عمومی اعلام گردیده، خارجی ها در کشور در امن و امان بوده و مطبوعات کشور نیز محدود نخواهد گردید. یک حکو مت اسلامی بگفته آنها در کشور تأسیس شده و به تروریست های "داعش" و "القاعده" در ارضی و سرزمین افغانستان، هرگز اجازه ورود و فعالیت داده نخواهد شد و همچنان با امریکایی ها نیز این فرصت میسر خواهد

گردید تا تاریخ تعیین شده، با آرامش، سرزمین کشور ما را ترک نمایند. همچنین "طالب" ها از برقراری و تدویم مناسبات و روابط خوب با پاکستان، روسیه و چین نیز یاد آور شده متذکر گردیدند که بیشتر از این، جنگ و درگیریهای مسلحانه در کشور به پایان رسیده و در صدد تأمین زندگی و حیات صلح آمیز در کشور میباشند. آنها از افغان های متخصص دعوت بعمل آوردند تا با تأمین دستمزدهای مناسب، داشته های علمی شان را در خدمت میهن و شهروندان خویش قرار دهند.

اما در سازمان ملل، هیچگونه عجله و شتابی بمنظور باور به وعده های "طالب" ها، اصلن بمشاهده نمی رسد. در سازمان یاد شده، همچنان یادآوری بعمل می آید که نخست از همه، اصل تطبیق و اجرای عملی اظهارات "طالب" ها در افغانستان را باید مشاهده نمود و این بگونه منطقی مشخص کننده موضعگیریهای بعدی در قبال آنها محسوب می گردد.

قابل یاددهانی پنداشته میشود که مقاومت هایی در قبال "طالب" ها به چه نحوه ای شکسته خواهد شد؟ بر بنیاد اطلاعات تأیید نشده، قوت های وفادار به امرالله صالح، چندی قبل از دره پنجشیر به شهر چاریکار ولایت پروان یورش برده و در عین زمان، تشکلات دیگری تحت فرماندهی مارشال عبدالرشید دوستم نیز از سمت شمال کشور به تهاجمی متوسل گردیدند. داده های اطلاعاتی مبنی بر این واقعیت موجود می باشد که اهالی ولایت پنجشیر، در آن ولایت، بیرق "اتحاد شمال" را برافراشته و باهتزاز در آوردند. همچنان صالح اظهار نمود که یکجا با احمد مسعود به محض جمعآوری همه نیروها، مردم، تانک ها و هواپیماها به تداوم نبرد با "طالب" ها مبادرت خواهند ورزید.

در عین زمان، جنرال کینیت مکینزی، فرمانده قوماندانی مرکزی قوتهای نظامی ایالات متحده به میدان هوا بی کابل وارد شد تا عملیات تخلیه و فراخواندن نظامیان کشورش از افغانستان را از نزدیک رهبری نماید. بگفته مقامهای ارشد نظامی ایالات متحده، هر آس در افغانستان همچنان ادامه دارد. جنرال نامبرده همچنان بگونه مجدد هشدار داد که هرگونه عمل تهاجمی در میدان هوایی کابل با اقدامات قاطع نظامیان امریکایی مواجه خواهد گردید.

"طالب" ها بنوبه خویش، در قبال ناآرامی های بوجود آمده در اطراف میدان هوایی کابل، بانجام مقررات سختگیرانه ای متوسل گردیدند. چنین تصور میگردد که رهبری "طالب" ها در دوحه نمی توانستند از همکاران شان در کابل از چگونگی وضعیت در کشور اطلاع مؤثق و دقیق دریافت نمایند.

نشانه های موجود، حاکی از این امر میباشد که افغانستان توسط شورایی متشکل از ۲ تن از اعضای "طالب" ها و اعضای دولت قبلی اداره و رهبری خواهد گردید. آنها در نظر دارند تا هم برای شهروندان کشور و هم برای جامعه جهانی دولت مورد نظر شان را معرفی نمایند. قابل یاددهانی پنداشته می شود که در کنار عده دیگر، اشخاصی از قبیل ملا عبدالله غنی برادر، ملا محمد یعقوب پسر ملا محمد عمرو خلیل حقانی شخصیت ارشد شبکه حقانی در ترکیب گروه یاد شده شامل خواهند بود. در برنامه یاد شده، از موقعیت هایی بمتابیه رئیس جمهور یا حتی امیر خبری نخواهد بود. اما آیا راهبرد اینچنینی، راه و مسیر مبارزات جناحی را گشوده و شورای حاکم را ناگزیر به صف آریی علیه جنبش ضد "طالب" در پنجشیر خواهد نمود؟

هم منابع مخالف و هم حلقه طرفدار "طالب" ها در صدد آنند تا عملکردها و فعالیت های شان بگونه ای فرا گیر جلوه نماید. بخشی از تلاش ها بمنظور پذیرش بین المللی آنها بر بنیاد اثبات این ادعا صورت می پذیرد که "طالب" ها هرگز در صدد انتقام علیه حامیان و کارمندان دولت قبلی نبوده و طرفدار هیچگونه دشمنی و خصومت با مدافعان حقوق تضمین شده در قانون اساسی از قبیل برابری زنان، آزادی بیان و احترام بحقوق بشر نمی باشند. اما آیا عملکرد های آنها از وعده های شان متفاوت بنظر می رسد؟

چگونگی وضعیت کنونی شهروندان کشور ما، قلب هر انسان بادرک را واقعت بدرد می آورد. کشور عزیز ما افغانستان در آستانه سقوط به گذشته بوده، امکان شعله ور گردیدن درگیری های مسلحانه و محاصره کشور توسط قحطی و کمبود مواد خوراکی، عملن موجود می باشد. امریکایی ها تقریبن همه مسیرهای عرضه را مسدود نموده، پرواز هواپیماهای خارجی و داخلی از طریق فضای کشور ممنوع گردیده و از ورود کاروان های همراه با محموله های لازمی و ضروری از گذرگاههای کوهستانی ممانعت بعمل می آید.

در اردوگاههای مهاجران و بیجا شده ها، ذخایر مواد غذایی باتمام رسیده، ساکنان آن ناگزیرند منتظر فرارسیدن کامیون های توزیع مواد غذایی باشند. زمانیکه عرضه مواد غذایی و سایر اشیا مورد ضرورت متوقف

می گردد، قیمت اشیای مورد ضرورت شهروندان کشور، بگونه نجومی ارتقا می نماید.

آیا بر بنیاد گزارش های منابع خبررسانی، نیروهای مخالف در ولایت پنجشیر که در اوایل، علیه "طالب" ها، موقعیت تدافعی اختیار نموده بودند، در وضعیت کنونی، نحوه موضعگیری های شان در قبال قضایای کشور دستخوش تحول گردیده است و آیا می توان با رو آوردن قوت های یاد شده به مذاکره و گفتگوهای سازنده با "طالب" ها بمنظور ایجاد تفاهم و یگانگی بمنظور ختم درگیری های مسلحانه در کشور امیدوار بود؟

در کنار مسایل مورد بحث، این پرسش مطرح می گردد که آیا سخن از مشخص شدن برخی از تازها در مورد اوضاع کنونی کشوری تواند مطرح بحث باشد؟

قبل از ارائه پاسخ به موضوع فوق، به نشانه های چندگانه حاکمان جدید در کشور می پردازیم:

- آیا زنان مانند مردان می توانند از حق تحصیل بشمول ادامه آموزش در پوهنتون، برخوردار گردند؟
- زنان از حق اشتغال بکار محروم نخواهند گردید؟
- آیا استفاده از روسری اجباری بوده و پوشیدن برقع مورد نیاز نخواهد بود؟
- آیا حاکمیت جدید در کشور، هیچ فردی را مورد تهدید قرار نداده و با هیچکسی دشمنی نخواهد ورزید؟
- آیا اعلام عفو عمومی در سراسر کشور شامل همه از جمله افراد و اشخاصی که با نظامیان خارجی همکاری نموده اند، می گردد؟
- آیا امنیت سفارت خانه های کشورهای خارجی و سازمان های بین المللی موجود در اراضی کشور، در او لویت های کاری آنها قرار دارد؟
- آیا رسانه های معتبر خارجی بکار و فعالیت شان همچنان ادامه داده و می توانند موضعگیری ها و عدم توافق شان را با عملکرد های حاکمان جدید بگونه واضح بیان نمایند؟
- آیا آزادی بیان در کشور بر بنیاد ارزش های اسلامی قرار خواهد داشت و آیا رسانه ها بر بنیاد تحکیم وحدت ملی بانجام فعالیت های شان مبادرت خواهند ورزید؟
- آیا دولت مورد نظر، در بخش های مربوط از تجربه هایی برخوردار می باشد؟
- آیا پروسه بازسازی کشور تسهیل خواهد گردید؟
- آیا بمنظور رشد اقتصادی کشور و ارتقا و بهتر شدن حیات شهروندان کشور، اقدامات سازنده و قاطعی اتخاذ خواهد گردید؟
- آیا دولت جدید، امنیت شهروندان کشور را تضمین نموده و قادر خواهد شد تا از سرقت، دزدی، غارت و از انجام انواع جنایات سازمان یافته جلوگیری بعمل آورد؟
- نظام و حاکمیت جدید در کشور باید از موجودیت نظام مند قوت های امنیتی بمنظور تأمین موارد یاد شده بهره مند بوده و هرگز اجازه داده نشود که افغانستان با شیانه تروریست های بین المللی مبدل گردد.
- بادر نظر داشت وضعیت کنونی کشور و چگونگی حالت رفتن آن، افغانستان عزیز ما بسرعت در آستانه سقوط به گذشته بوده، امکان شعله ور گردیدن مجدد درگیری های مسلحانه و خطر قحطی در سراسر کشور، عملن شهروندان کشور را مورد تهدید قرار خواهد داد. امریکایی ها تقریبین همه مسیر های عرضه را بمفهوم وسیع کلمه، مسدود نموده، پرواز و عبور هوآپیما ها و هلیکوپتر های افغانی و خارجی از فضای کشور ممنوع گردیده، از ورود و انتقال کاروان های همراه با محموله های ضروری و حیاتی از گذرگاه های کوهستانی ممانعت بعمل می آید.
- در اردوگاه بیجا شده ها، ذخایر مواد مورد نیاز موجود نبوده، ساکنان آن ناگزیرند تا بخاطر ورود کامیون های توزیع مواد خوراکی، ساعت ها انتظار نمایند. زماتی که عرضه مواد غذایی و سایر اشیای مورد ضرورت متوقف می گردد، قیمت ها در بازار بگونه نجومی ارتقا می نماید.
- هوآپیماهای امریکایی بگونه همیشگی بر فراز اردوگاه های مهاجران و بیجا شده ها در پرواز بوده و باشندند های اردوگاه های یاد شده امیدوار می گردند تا شاید هوآپیماهای یاد شده، مواد غذایی و خوراکی برای آنها حمل نمایند، اما در عوض مواد خوراکه، توسط هوآپیماهای یاد شده، بمب و سلاح انتقال می دهند.